

Vlaams
Regionaal
Comite
2015

Voor een échte sociale toekomst

Voorwoord

Beste deelnemer aan het Vlaams Regionaal Comité,

De uitvoering van de 6e staatshervorming is volop aan de gang. Dit zorgt ervoor dat meer bevoegdheden worden overgeheveld van het federale niveau naar de gemeenschappen en de gewesten. Meer dan ooit tevoren maken deze integraal deel uit van het sociaal overleg dat onder andere ook in Vlaanderen wordt gevoerd. Topics als betaald educatief verlof, doelgroepenbeleid, kinderbijslag en kinderopvang, ... en nog vele andere staan vandaag op de agenda bij de Vlaamse sociale partners.

Om hier een duidelijke visie over te kunnen ontwikkelen heeft de Vlaamse regionale van de ACLVB het voortouw genomen en trokken we naar de Vlaamse zones om samen tot gedragen standpunten te kunnen komen. Na boeiende en interessante discussies tijdens de verschillende zonale platformen kwamen we tot concrete resoluties die aan het Vlaams Regionaal Comité 2015 ter stemming worden voorgelegd. En omdat we weten dat we wellicht niet alles zullen kunnen realiseren, hebben we in overleg met de militanten die resoluties uitgewerkt die door jullie als prioriteit naar voor werden geschoven.

Ik dank dan ook iedereen die aan de voorbereiding van dit Vlaams Regionaal Comité heeft meegewerkt en deze brochure mee heeft ontwikkeld. We doen ons uiterste best om in de verschillende Vlaamse overlegfora de ACLVB-stem in deze zin te laten horen. Op die manier willen we als ACLVB meewerken aan een échte sociale toekomst voor iedereen in Vlaanderen !

Hugo Engelen

Vlaams Gewestsecretaris

1 INHOUD

2	Arbeidsmarktbeleid.....	7
2.1	Bemiddeling én sanctionering door VDAB.....	7
2.2	Vereenvoudigd en doelmatig doelgroepenbeleid	7
2.3	Tijdelijke werkervaring	8
2.4	Loopbaanbegeleiding	8
2.5	Herstructureringsbeleid.....	9
2.6	Vorming en opleiding	9
2.6.1	Een erkenning van het recht op niet-formeel en informeel leren	9
2.6.2	Een erkenning van vorming als sociaal bindweefsel.....	10
2.6.3	Betaald educatief verlof.....	11
2.6.4	Competentiebevordering	11
2.7	Combinatie arbeid/gezin: de dienstencheques.....	12
2.8	Evenredige arbeidsdeelname en werkbaar werk	12
2.9	Werkbaar werk en welzijn op de werkvloer	12
2.10	Een sterk non-discriminatiebeleid op de werkvloer	13
3	Onderwijs	14
3.1	wegwerken van sociale ongelijkheid binnen & buiten de schoolmuren	14
3.2	Arbeidsmarkteducatie wordt een vakgebonden eindterm	15
3.3	Arbeidsmarkteducatie - een uitgebreide dienstverlening van ACLVB.....	15
3.4	Afstandsonderwijs moet ook recht geven op betaald educatief verlof.....	16
3.5	Studentenarbeid: duidelijkere & makkelijkere regels.....	16
3.6	Het nieuw stelsel van "Duaal leren" moet meer ondersteund worden	16
4	Vlaamse sociale bescherming	18
4.1	Kinderbijslag	18
4.2	Vlaamse Sociale Bescherming.....	19
4.3	Armoedebestrijding	21
4.4	Kinderopvang	22
5	Economie & Innovatie	24
5.1	Startende ondernemingen	24
5.2	Tegen 2020 bij de top 5 Europese regio's inzake innovatie	25
5.3	Gerichte innovatie	25
5.4	Duurzame innovatie.....	26

5.5	Grotere kennisvalorisatie op de werkvloer	26
5.6	Andere actoren.....	27
5.7	Transversale aandacht.....	27
6	Begroting en Fiscaliteit	28
6.1	Gerichte keuzes.....	28
6.2	Structureel begrotingsbeleid	28
6.3	Dubbele dividenden	28
6.4	De sterkste schouders moeten de zwaarste lasten dragen	29
6.5	Schenkingsrechten.....	29
6.6	Vrijstelling van onroerende voorheffing voor rechtspersonen	30
7	Wonen – Ruimtelijke Ordening – Mobiliteit	31
7.1	Efficiënte benutting van de leef- en werkruimte	31
7.2	Versterkte samenwerking tussen mobiliteit en ruimtelijke ordening	31
7.3	Verduurzaming van de mobiliteit	31
7.4	Meer ruimte voor natuur(lijke buffers)	32
8	Energie – Milieu – Klimaat	33
8.1	Investerings in 'eco-innovatie'	33
8.2	Een consequent energiebeleid met een duidelijke lange termijn visie	33
8.3	Stappenplan voor de overschakeling naar hernieuwbare energie	33
8.4	De opportuniteiten voor energie-efficiëntie benutten.....	34
8.5	Transitie naar een koolstofvrije kringlooeconomie.....	34
8.6	Opportuniteiten van de groene economie voor een inclusieve arbeidsmarkt benutten.....	34
8.7	Rechtvaardige doorrekening van de groenstroomcertificaten in de elektriciteitsfactuur.....	35
8.8	Meer aandacht voor lage inkomens en stimuleren van rationeel waterverbruik in de drinkwaterfactuur.....	35
8.9	Een groene fiscaliteit	35
9	Resoluties	36
9.1	Arbeidsmarktbeleid	36
9.1.1	Aangepaste beschikbaarheid.....	36
9.1.2	Vereenvoudigd en efficiënt doelgroepenbeleid	36
9.1.3	Competentiebilan	36
9.1.4	Werkbaar werk	37
9.1.5	Een sterk non-discriminatiebeleid op de werkvloer	37
9.1.6	Studentenarbeid.....	37

9.2	Vorming en opleiding	38
9.2.1	Betaald educatief verlof.....	38
9.2.2	Niet-formele vorming.....	38
9.3	Onderwijs.....	38
9.3.1	Sociale ongelijkheid wegwerken via onderwijs.....	38
9.3.2	Studiebeurs als instrument tegen armoedebestrijding.....	39
9.4	Vlaamse Sociale Bescherming.....	39
9.4.1	Toegankelijkheid Vlaamse sociale bescherming.....	39
9.4.2	Kinderbijslag.....	39
9.4.3	Kinderopvang.....	39
9.5	Economize en innovatie.....	40
9.5.1	Duurzame & gerichte innovatie.....	40
9.6	Begroting en fiscaliteit	40
9.6.1	Rechtvaardige schenkingsrechten	40
9.6.2	Maximale steun voor eerste woning	40
9.7	Mobiliteit en energie	41
9.7.1	Verduurzaming van mobiliteit	41
9.7.2	Energie-efficiëntie	41
9.7.3	Transitie naar een koolstofvrije kringlooeconomie	41

2 ARBEIDSMARKTBELEID

2.1 BEMIDDELING ÉN SANCTIONERING DOOR VDAB

In het kader van de staatshervorming zal VDAB vanaf het najaar 2015 of ten laatste op 1 januari 2016 naast de klassieke bemiddeling ook de specifieke controle-(sanctionerings)bevoegdheid verwerven. Deze zal weliswaar in een aparte structuur in de schoot van VDAB worden ondergebracht. Zo wordt er gestreefd naar één coherent beleid en één coherent proces.

Als ACLVB hebben we er steeds voor geijverd dat er tijdens de controle van het zoekgedrag knipperlichten geïnstalleerd worden. Bovendien moeten er herstelmomenten worden voorzien in het sanctioneringsproces en moeten de vakbonden hun bijstandsrol kunnen blijven vervullen in de beroepsprocedure. Op die manier willen we voorkomen dat er een heksenjacht op de werkzoekenden wordt geopend. De klemtoon bij VDAB moet liggen op het effectief ondersteunen en intens begeleiden van werkzoekenden naar werk.

Een belangrijk aandachtspunt is het begrip "aangepaste beschikbaarheid" dat door de Federale Overheid gelanceerd werd. We willen als Liberale vakbond in Vlaanderen geen invoering van de aangepaste beschikbaarheid voor werknemers in SWT of eindeloopbaan. Laten we de focus leggen op die oudere werkzoekenden die nog willen werken en hen ten volle ondersteunen in hun zoektocht naar werk.

Aan deze oudere werkzoekenden (vanaf 50 jaar) dient VDAB een aangepast bemiddelingstraject aan te bieden, waarbij extra aandacht wordt besteed aan hun specifieke situatie. Het traject voor 50+ers dient ook competentieversterkend te zijn. (50+ers moeten ook de kans krijgen om in te stappen in langdurige opleidingen)

2.2 VEREENVOUDIGD EN DOELMATIG DOELGROEPENBELEID

Vanaf heden krijgen de gewesten de volle bestedingsautonomie over de budgetten die voorheen federaal gespendeerd werden aan doelgroepverminderingen op de sociale bijdragen van de werkgevers (voor bv. Oudere werknemers, jonge werknemers, langdurig werkzoekenden, ...) alsook aan de activering van de uitkeringen. De Vlaamse Regering heeft er in haar regeerakkoord voor gekozen om in te zetten op nog slechts 3 doelgroepen, met name de jongeren, de 55+ en de personen met een arbeidshandicap.

Voor ACLVB moet daarbij een onderscheid worden gemaakt tussen laag- en middengeschoolde jongeren. Indien alle jongeren namelijk op dezelfde voordelen kunnen rekenen bij aanwerving creëren we een te groot deadweight-effect¹.

Daarnaast zijn we van mening dat de Vlaamse regering een grote groep in de kou laat staan, met name de langdurig werklozen tussen 25 en 55 jaar. Indien voor deze mensen geen financiële ondersteuning wordt geboden, vrezen we dat het voor hen erg moeilijk zal worden om nog werk te vinden.

2.3 TIJDELIJKE WERKERVARING

De verschillende maatregelen die focussen op gesubsidieerde tewerkstelling worden omgevormd naar meer eenduidige tewerkstellingsinstrumenten in de private en publieke sector. In dat kader wordt er één systeem van tijdelijke werkervaring gecreëerd waarin de verschillende instrumenten geïntegreerd worden met als doel langdurig werkzoekenden competenties en werkervaring op te laten bouwen binnen een reële arbeidsmarktomgeving. Op die manier wordt getracht om langdurig werkzoekenden met een grote, maar overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt te laten doorstromen naar het normaal economisch circuit.

De huidige PWA-regeling, de maatregel art. 60, §7 en art. 61 alsook de WEP+ zullen hervormd worden. De gesubsidieerde contractuelen (Gesco's) bij de lokale besturen zullen geregulariseerd worden.

De ACLVB is van mening dat deze hervorming een besparingsoperatie is die resulteert in de afbouw van de ondersteuning van langdurig werkzoekenden die ver van de arbeidsmarkt staan. De Vlaamse regering voorziet slechts 5.000 plaatsen in tijdelijke werkervaring, wat een heel stuk minder is dan de personen die vandaag met de huidige maatregelen tewerkgesteld worden. Indien deze mensen dan nog eens ressorteren onder de doelgroep 25-55 jaar zijn ze nogmaals de dupe van het verhaal daar ook voor deze groep geen financiële stimulans voorzien is.

2.4 LOOPBAANBEGELEIDING

Er zijn weinig werknemers die hun ganse loopbaan bij dezelfde werkgever tewerkgesteld zijn. In de toekomst zal dit aantal nog afnemen. Dit noopt mensen ertoe om (vaak noodgedwongen) stil te staan bij hun loopbaankeuzes (wat wil ik?) en hun competenties (wat kan ik ? wat ken ik ?). Om werknemers hierbij te ondersteunen werden loopbaancheques in het leven geroepen. Hiermee kunnen zij loopbaanbegeleiding volgen en zich professioneel laten bijstaan door experts van o.a. ACLVB Loopbaanbegeleiding.

---

¹ Overheidsmiddelen die niet efficiënt worden ingezet

De Liberale vakbond ijvert ervoor om dit systeem blijvend te ondersteunen. Daarbij moet extra aandacht gaan naar kortgeschoolden die moeilijker de weg naar de loopbaancentra vinden.

2.5 HERSTRUCTURERINGSBELEID

Werknemers die slachtoffer zijn van een herstructurering of die getroffen worden door ontslag, worden veelal geconfronteerd met een verouderd CV, terwijl ze vaak heel wat concrete ervaring hebben opgedaan of bepaalde vaardigheden hebben aangeleerd. Om deze te kunnen valoriseren dient meer werk gemaakt te worden van de opmaak van een competentiebilan. Werkgevers zouden verplicht moeten worden om bij ontslag een competentiebilan aan te leveren.

In dat kader dienen er eindelijk ook serieuze stappen gezet te worden naar een geïntegreerd EVC-beleid (EVC = Elders/Eerder Verworven Competenties). Dergelijk beleid biedt werknemers de kans om competenties zichtbaar te maken met een formele erkenning. Hierdoor vergroot voor deze werknemers de kans op duurzaam en uitdagend werk.

Tenslotte wil de ACLVB dat er bij herstructureringen sterker wordt ingezet op de interbedrijfsmobiliteit. We verwijzen hiervoor naar een good practice, nl. de FORD-case. Nog vooraleer een werknemer effectief wordt afgedankt, moet deze kunnen rekenen op begeleiding van VDAB.

2.6 VORMING EN OPLEIDING

Er bestaan heel wat opleidingsincentives voor zowel werknemers als werkgevers. De Vlaamse overheid besliste om deze de komende legislatuur onder de loep te nemen en er een meer coherent vorming- en opleidingsbeleid van te maken.

Voor de ACLVB zijn daarbij volgende principes van belang:

2.6.1 Een erkenning van het recht op niet-formeel en informeel leren

De Centra voor Basiseducatie, de CVO's, de VDAB en Syntra bieden volwassenen in Vlaanderen een vorm van formeel leren aan. Daarnaast leren volwassenen ook op niet-formele en informele wijze. Niet-formeel leren is leren buiten reguliere onderwijssystemen en leidt niet tot het behalen van een diploma of een certificaat. Niet formeel leren gebeurt hoofdzakelijk op de werkvloer en binnen het sociaal-cultureel werk voor volwassenen (waarbinnen de vakbonden een speler zijn). Informeel leren is leren dat spontaan in het dagelijkse leven gebeurt (onder andere ook tijdens het niet-formeel leren in syndicale opleidingen).

Wij pleiten voor het behoud en het optimaliseren van de mogelijkheden tot niet-formeel leren. Dat betekent dat het wettelijk beleidskader om niet-formeel leren aan te bieden in de komende periode voldoende aandacht moet krijgen. Het is

belangrijk dat de vakbonden ook na de wijziging van het decreet op het sociaal-cultureel volwassenenwerk een prominente rol blijven spelen als aanbieder van niet-formeel leren. De vakbond spreekt immers een publiek aan dat niet automatisch terug te vinden is bij de andere aanbieders van niet-formeel leren.

De rol van de vormingsdienst in dit leerproces moet herbekeken worden. Het doel van een vorming mag er niet enkel in bestaan dat deelnemers zich leren 'aanpassen' aan het gangbare. De kritische geest moet aangescherpt worden. In de vormingen moet ruimte gecreëerd worden om te experimenteren met nieuwe zaken, om standpunten te ontwikkelen, om innovaties te initiëren. Een vormingssituatie moet ook een 'laboratorium' zijn. Daarbij moet de vrije keuze van de deelnemer centraal staan. Voor de vormingsdienst is het aanbieden van 'vormingen op maat' een uitdaging. Dit kan zich uiten in het organiseren van debatavonden, het voorzien van een cafetariamodel (met keuzemogelijkheden uit verschillende thema's), workshops, lerende netwerken, proeftuinen,...

Enkel kennisoverdracht is onvoldoende. Het gaat meer om de ontwikkeling en de bevordering van competenties. Er moet gestreefd worden naar een beleidskader dat de (h)erkenning van competenties mogelijk maakt. Vakbondsleden moeten hun competenties leren benoemen en expliciteren. Het bestaande systeem 'Oscar' (een online portfolio systeem dat de verworven competenties in beeld brengt) uit de socio-culturele sector moet uitgebreid worden.

2.6.2 Een erkenning van vorming als sociaal bindweefsel

Naast de educatieve functie heeft het vormingswerk ook een belangrijke ontmoetingsfunctie. Het Vlaams beleid erkent dat een vormingsactiviteit mensen bij elkaar brengt en actief en creatief werkt aan gemeenschapsvorming en zelfontplooiing. Sociaal-cultureel werk wordt gezien als een bruggenbouwer in de samenleving. Dit uit zich ondermeer in de ondersteuning van initiatieven die de e-cultuur en de verdere digitalisering mogelijk en toegankelijk maken voor alle groepen in de bevolking. Het blijft voor de vakbond belangrijk hier op in te zetten door cursussen aan te bieden en zelf verder de digitale wereld in te duiken.

In de nieuwe Vlaamse politieke context worden drie doelgroepen gedefinieerd: jongeren, 55-plussers en personen met een arbeidshandicap. Onderzoek binnen Comé heeft aangetoond dat jongeren en 55-plussers ook in onze deelnemersgroep minderheidsgroepen zijn. Over personen met een arbeidshandicap in ons publiek hebben wij geen gegevens. Wij registreren die niet omdat we dit op geen enkele manier kunnen navragen. De inclusiegedachte maakt dit onmogelijk. Andere minderheidsgroepen zijn voor ons: vrouwen, bedienden en werknemers uit KMO's en andere sectoren waar het niet zo eenvoudig is werknemers vrij te stellen van het werk om vorming te kunnen volgen.

Comé is zich zeker bewust van de superdiversiteit in de samenleving en heeft steeds het individu als uitgangspunt genomen. We fnuiken de verschillen tussen individuen niet. We willen de toegang tot de vormingsactiviteiten zo gemakkelijk mogelijk maken, voor iedereen. Bovendien nemen we in ons programma vaak thema's op zoals leeftijdsbewust personeelsbeleid, werkbaar werk, sociale innovatie, ... We blijven dit doen omdat we ervan overtuigd zijn dat het effect uitstraalt tot in de

samenleving. Als delegees en militanten via de vorming in hun bedrijf aan de slag kunnen met deze thema's, zal er in de wervingsprocedure, in de arbeidsprocessen, in het personeelsbeleid, ... voldoende aandacht zijn voor individuele verschillen. Dat zal ongetwijfeld ook een positief effect hebben buiten de muren van de onderneming.

In deze context is het belangrijk duurzame samenwerkingsverbanden op te bouwen met partners binnen en buiten de vakbond. Denken we intern vooral aan een structurele samenwerking met Vrouw en Vakbond, Freezbe, Keerpunt, het E-team en BIS. Extern fungeren we als partner in bestaande netwerken met de universiteit Antwerpen, Syntra Vlaanderen, de SERV, SoCius en FOV, Switch, Arbeid & Milieu,... In de komende periode zullen we de samenwerkingsverbanden ook uitbreiden naar niet-syndicale expertenorganisaties. Vooral op inhoudelijk vlak. Dit kan uitmonden in gezamenlijke vormingsinitiatieven, maar ook in het uitwisselen van informatie en (promotie)materiaal en in de ondersteuning van brede acties (bijv. meewerken aan enquêtes, campagnes, petitie).

2.6.3 Betaald educatief verlof

We ijveren voor een volwaardig Vlaams stelsel dat minstens evenwaardig is aan het huidige federale stelsel waarbij het principe behouden blijft dat het stelsel werknemers de kans geeft om hun opleiding af te maken, zich professioneel te heroriënteren, bijkomende competenties te verwerven en zich om te scholen. Bijgevolg moeten de algemene opleidingen in aanmerking blijven komen voor BEV en moeten de sociale partners als aanbieder van zulke vormen deze dienstverlening verder kunnen zetten.

Daarnaast wil de ACLVB:

- algemene (en dus ook syndicale) opleidingen evenwaardig maken aan beroepsopleidingen. Beide systemen zouden moeten recht geven op een gelijk aantal uren
- de lijst met uitgesloten opleidingen actualiseren
- de deeltijdse werknemers proportioneel recht toekennen, ongeacht de tewerkstellingsbreuk (ook voor hen die net geen 4/5 werken)
- één transparant systeem ontwikkelen voor de niet-automatische erkenningen van BEV (erkenningcommissie / paritaire comités)
- een recht op BEV invoeren voor afstandsonderwijs (bijv. 3 x de wekelijkse arbeidsduur)

2.6.4 Competentiebevordering

Binnen het beleid van de Vlaamse overheid gaat veel aandacht naar de bevordering van de competenties met focus op het individu: persoonlijke zelfontplooiing, eigen competenties en positie op de arbeidsmarkt versterken, employability vergroten,... Dit moet aangevuld worden met competenties die de focus op de maatschappij leggen: kritisch burgerschap ontwikkelen, zich leren organiseren omtrent het verdedigen van gemeenschappelijke belangen, spanningsvelden in de maatschappij leren 'zien', ... In het kader van werkbaar

werk en sociale innovatie zijn *zachte skills* zoals leren samenwerken, creativiteit,... meer dan nodig.

2.7 COMBINATIE ARBEID/GEZIN: DE DIENSTENCHEQUES

De regionalisering van de dienstencheques biedt Vlaanderen de mogelijkheid om werkenden daadwerkelijk te ondersteunen in de combinatie arbeid en gezin. Samen met de andere sociale partners heeft de Vlaamse regionale van de ACLVB in een advies onderstreept dat het dienstenchequesysteem blijvend moet inspelen op de initiële doelstellingen: nl. de jobcreatie, het bestrijden van zwartwerk en het ondersteunen van de combinatie arbeid en gezin.

Omwille van de toename van de dienstencheques moet er wel over gewaakt worden dat het systeem beheersbaar blijft. En daar knelt het schoentje. Steeds meer dienstenchequebedrijven vragen een toeslag per gepresteerd uur bovenop de dienstencheque (die ook alsmaar duurder wordt). Dit is een sluipende manier om de gebruikers nogmaals te laten meebetalen aan het systeem. Hierin moet de overheid zijn verantwoordelijkheid nemen.

2.8 EVENREDIGE ARBEIDSDEELNAME EN WERKBAAR WERK

De ACLVB streeft naar duurzame diversiteit op de werkvloer die zich vertaalt in een gedragen evenredige arbeidsdeelname en een kwaliteitsvol personeelsbeleid met oog voor innovatie en het waarderen van ieders competenties

2.9 WERKBAAR WERK EN WELZIJN OP DE WERKVLOER

Het personeelsbeleid van een onderneming moet een instrument zijn dat werkbaar werk en welzijn op de werkvloer realiseert. Daarbij zijn inspraak en syndicale dialoog cruciaal en noodzakelijk.

Initiatieven in het kader van sociale innovatie en verbetering van arbeidsprocessen e.d. moeten steeds het resultaat zijn van een constructieve en geslaagde sociale dialoog in de onderneming en mogen nooit eenzijdig opgelegd worden door de werkgever. De syndicale vertegenwoordiging moet eveneens ruimte krijgen om voorstellen en initiatieven op dit vlak te nemen.

De huidige nadruk op zelfverantwoordelijkheid en zelfredzaamheid mag niet leiden tot de afbouw van collectieve verworvenheden.

Bedrijven in Vlaanderen dienen door de Vlaamse overheid meer gestimuleerd te worden om leeftijdsfasebewust personeelsbeleid en retentiebeleid te voeren. Er

dient een omslag te gebeuren in de mentaliteit dat opleidingen voor ouderen niet meer renderen.

2.10 EEN STERK NON-DISCRIMINATIEBELEID OP DE WERKVLOER

De ACLVB veroordeelt iedere vorm van discriminatie. Discriminatie op de arbeidsmarkt dient krachtdadig aangepakt te worden.

De sociale inspectie moet voldoende middelen krijgen om actief controles uit te voeren en om met meer juridisch onderbouwde instrumenten discriminatie te kunnen vaststellen (anonieme sollicitaties, mystery shopping, ...).

Het ABAD (Actieplan Bestrijding Arbeidsgerelateerde Discriminatie) dient geactualiseerd en versterkt te worden.

3 ONDERWIJS

3.1 WEGWERKEN VAN SOCIALE ONGELIJKHEID BINNEN & BUITEN DE SCHOOLMUREN

Onderwijs is het middel bij uitstek om sociale mobiliteit te bewerkstelligen. En toch scoort Vlaanderen hier niet goed op. De laatste jaren blijkt dat de sociale ongelijkheid in het onderwijs almaar groter wordt. Verschillende studies² tonen aan dat kinderen uit welgestelde gezinnen steevast betere resultaten behalen dan kinderen uit arme gezinnen. De socio – economische achtergrond van ouders blijkt in het Vlaamse onderwijslandschap een grote invloed te hebben op de leerloopbaan van hun kind(eren). Dit terwijl in bv. de Scandinavische landen dergelijke achtergrondfactoren nauwelijks een invloed hebben op een leerloopbaan.

Het concept van de brede school, een samenwerkingsverband tussen verschillende sectoren waaronder één of meerdere scholen samenwerken aan een brede leer- en leefomgeving in de vrije tijd, moet veel meer ingang kennen. Brede scholen kunnen een belangrijke hefboom vormen in het realiseren van gelijke ontwikkelingskansen. Het verkleinen van achterstand kan immers niet aan één enkele maatschappelijke actor worden toegeschreven. Dit vergt een integrale aanpak. In de praktijk zijn er nog te veel scholen waar de schoolpoorten onverbiddelijk sluiten om 18.00. Het is aan de overheid om individuele scholen te stimuleren om mee te stappen in het verhaal van de brede school.

Daarnaast bestaan er nog heel wat (onzichtbare) drempels die individuele scholen in stand houden: dure schoolreizen, de goede naam van een school, een elitair studieaanbod, ... Dergelijke maatregelen zorgen voor een polarisering in het onderwijslandschap: concentratiescholen zijn het gevolg en dragen niet bij tot het wegwerken van sociale ongelijkheid. Kan men anderzijds ouders verwijten dat ze omwille van de bezorgdheid van de kwaliteit van het onderwijs voor hun kinderen de 'betere' scholen kiezen? Het is in deze context dat er nagedacht moet worden over rol van de vrije keuze in het onderwijs. Deze vrijheid blijft steevast buiten schot, en toch speelt ze o.a. volgens Idès Nicaise³ een aanzienlijke rol in de totstandkoming van sociale segregaties⁴. De optelsom van die individuele keuzes werkt immers de sociale segregatie in de hand en leidt tot gevolgen die voor de samenleving als geheel niet wenselijk zijn. Een onderwijsbeleid i.f.v. het collectieve belang moet soms tegen individuele keuzes ingaan, maar hoeft uiteindelijk niet ten koste te gaan van onderliggende individuele belangen.

---

² Onder andere de PISA studies

³ Idès Nicaise, Nico Hirt, Dirk De Zutter: "De school van de ongelijkheid", 2007-2008

⁴ Een proces waarbij een bepaalde culturele groep zich afzondert van de rest van de maatschappij en samentrekt met andere mensen van soms dezelfde origine.

Een andere factor die het voorwerp van debat kan zijn is de rol van de grote vakantie. Veel leerlingen vergeten een aanzienlijk deel van de leerstof tijdens deze vakantie, met alle gevolgen van dien. Terwijl in de meeste gevallen kansrijke jongeren nog tijdens de vakantie gestimuleerd worden om een boekje te lezen, vakantie-oefeningen te maken, ... is dit bij kansarme jongeren minder het geval. Er moet nagedacht worden over hoe we de leerachterstand die tijdens grote vakanties wordt opgelopen, kunnen overbruggen. Ook hier is er een rol weggelegd voor het concept van de Brede School, maar ook het verenigingsleven kan hier een meerwaarde betekenen.

Tot slot dient er ook nagedacht te worden over het invoeren van een maximumfactuur in het secundair onderwijs. Tot dusver is deze maatregel enkel van toepassing in het basisonderwijs, echter kan deze ook toegepast worden in het secundair onderwijs.

3.2 ARBEIDSMARKTEDUCATIE WORDT EEN VAKGEBONDEN EINDTERM

Jaar na jaar constateren we dat jongeren nauwelijks geïnformeerd zijn over die grote ongekende arbeidsmarkt. Dit bleek nogmaals uit een recente bevraging van studenten.⁵ Wat doet een vakbond zoal, waarvoor kan je terecht bij de VDAB, de rol van de RVA, ... maar ook een job zoeken, werkattitude, een cv schrijven, je positieve en negatieve karaktertrekken kunnen benoemen zijn vaardigheden die in het huidige onderwijslandschap nauwelijks worden ontwikkeld. Tot heden staat arbeidsmarkteducatie beschreven als een vakoverschrijdende eindterm (VOETEN). In de praktijk komt er dit op neer dat leerlingen afhankelijk zijn van de goodwill van een leerkracht om al dan niet voorbereid te worden op de arbeidsmarkt. We pleiten er dan ook voor om in het laatste jaar secundair onderwijs een volledig vak arbeidsmarkteducatie te implementeren.

3.3 ARBEIDSMARKTEDUCATIE - EEN UITGEBREIDE DIENSTVERLENING VAN ACLVB

Willen we meer jongeren aantrekken, dan is het ontzettend belangrijk dat jongeren in de eerste plaats degelijk geïnformeerd zijn. In de huidige tijden van economische crisis, is de vraag naar arbeidsmarkteducatie hoger dan ooit. Willen we als ACLVB ook aan bod komen tijdens dergelijke lessen, dan is het hoogstnoodzakelijk dat we inzetten op de uitbouw van een scholenwerking.

---

⁵ <http://www.vacature.com/cariere/werk-leven/verlof-vakantie/Jeugdvakantie-en-inschakelingsuitkering-que>

3.4 AFSTANDSONDERWIJS MOET OOK RECHT GEVEN OP BETAALD EDUCATIEF VERLOF

We leven momenteel in een snel veranderende maatschappij. Mede door de snelle technische ontwikkelingen in verschillende domeinen, wordt het meer en meer een noodzaak dat werknemers zich ook tijdens hun professionele carrière blijven bijscholen. Een bijkomende opleiding volgen is geen sinecure, dit vergt naast de nodige motivatie en middelen ook de nodige tijd. Tijd die we in deze hectische samenleving niet altijd hebben. Daarom dat vele werknemers gedwongen zijn om zich via het afstandsonderwijs bij te scholen. Het is dan ook meer dan evident dat ook voor deze vorm van onderwijs de regels rond BEV gelden.

3.5 STUDENTENARBEID: DUIDELIKERE & MAKKELIJKERE REGELS

Een jobstudent moet vandaag de dag met een aantal regels rekening houden alvorens hij/zij vakantiewerk verricht. Zo moet een student rekening houden met de RSZ-bijdrage die hij/zij zal moeten betalen, het kindergeld en tot slot met eventuele belastingen die hij/zij zelf zal moeten bijdragen en met het belastingvoordeel dat ouders van studenten krijgen. Elk item heeft eigen regeltjes en modaliteiten, wat het voor de student nogal verwarrend maakt. Het is in deze context dat het regeerakkoord spreekt over de 400 uren regel (ipv de huidige 50 dagen regel, waar studenten en werkgevers een korting krijgen op hun RSZ-bijdrage zolang ze minder dan 50 dagen per kalenderjaar werken). We vrezen dat dit enerzijds voor verdringingseffecten zal zorgen, anderzijds begrijpen we dat dergelijke regels het voor studenten eenvoudiger maakt. De ACLVB zal bijgevolg een werkgroep oprichten die intern zal nadenken over een compromis – voorstel waarbij zowel de student als de gewone werknemer niet met elkaar moeten concurreren.

3.6 HET NIEUW STELSEL VAN “DUAAL LEREN” MOET MEER ONDERSTEUND WORDEN

Momenteel wordt in Vlaanderen een nieuw stelsel van duaal leren uitgebouwd. Duaal leren betekent dat een deel van de leeractiviteiten zich op de werkplek afspeelt. Werkplekleren wordt nu aangeboden door onderwijs (via stages binnen het voltijds secundair onderwijs of bepaalde trajecten zoals het ILW⁶ binnen het deeltijds secundair onderwijs), door Syntra (via de leertijd) en door de VDAB (bv. IBO⁷).

Het is belangrijk dat er een eenduidig systeem ontwikkeld wordt voor jongeren die werkplekleren kiezen: daarbij moet het imago van het werkplekleren opgekrakt worden zodat het waterval syndroom vermeden wordt en moeten aan de verschillende vormen van werkplekleren reële aanwervingsperspectieven

---

⁶ Industrieel Leerlingenwezen

⁷ Individuele Beroepsopleiding

verbonden worden door bijvoorbeeld doorstroomcijfers als ijkpunt te nemen. Er moet afstemming gebeuren in verband met de vergoeding voor de leerlingen en de financiële incentives voor de werkgevers.

4 VLAAMSE SOCIALE BESCHERMING

4.1 KINDERBIJSLAG

De kinderbijslag werd in het kader van de 6^e staatshervorming een Vlaamse bevoegdheid, wat de mogelijkheid biedt om het systeem te vereenvoudigen en waar nodig aan te passen aan de actuele noden. In het Vlaams Regeerakkoord en de beleidsnota Welzijn Volksgezondheid en Gezin (WVG) wordt een eerste voorzet gegeven in de hervorming van de kinderbijslag : de rangorde en de leeftijdstoelage zouden verdwijnen en de sociale toeslagen worden in de toekomst aangepast aan de individuele gezinstoestand.

Bij de hervorming van de kinderbijslag vraagt de ACLVB om het toekomstige systeem af te stemmen op de huidige maatschappelijke realiteit. Dit houdt in dat de kinderbijslag een (gedeeltelijke)compensatie moet zijn voor de effectieve kosten van kinderen, in het bijzonder voor kinderen uit kansarme gezinnen. Er moet tevens rekening worden gehouden met kwetsbare groepen die in het huidige systeem geen aanspraak kunnen maken op een sociale tegemoetkoming (vb. tweeverdieners in armoede). Het systeem moet dus zodanig worden hervormd dat elk kind relatief gezien eenzelfde kinderbijslag zal ontvangen. Dit houdt in dat de hoogte van de kosten die ouders hebben in relatie moet staan tot de bijdrage die ze zouden moeten ontvangen.

Bovendien vestigen we nog de aandacht op volgende punten:

- De hervormde kinderbijslag moet voorzien in de gelijkschakeling van de bijdragen van zelfstandigen en werknemers, waarbij de bijdragen en tegemoetkomingen op een evenwichtige manier uitgevoerd worden.
- De kinderbijslag moet welvaartsvast worden gemaakt, zodat de uitkering in verhouding blijft met de levensduurte en op die manier de koopkracht behouden blijft.
- Elk kind is gelijk en heeft in principe recht op eenzelfde basisbedrag aan kindergeld (ongeacht de leeftijd en de rangorde). Hierin kunnen we de intenties van de Vlaamse Regering volgen, indien de selectiviteit wordt gewaarborgd bij de toekenning van de leeftijds- en sociale toeslagen.
- Tal van onderzoeken hebben uitgewezen dat de kosten van kinderen stijgen naarmate de leeftijd van het kind toeneemt. Indien we voor elk kind een zelfde relatieve kinderbijslag willen toekennen is het evident dat de toeslag toeneemt naarmate het kind ouder wordt. Bijgevolg moet de leeftijdstoelage (6-12-18 jaar) worden behouden en in verhouding zijn met de geschatte kosten van een kind.
- Het globale inkomen moet in aanmerking worden genomen bij de berekening van de sociale toeslagen. Hiervoor kan een vermogenskadaster worden opgesteld. In deze optiek wordt niet enkel rekening gehouden met

de bruto-inkomsten van een gezin, maar tevens met inkomsten uit roerende (dividenden, aandelen,..)en onroerende goederen (huurinkomsten,..), wat een representatiever beeld geeft van het effectieve vermogen van een gezin.

- Bij de berekening van de sociale toeslag moet een armoedetoets doorgevoerd worden, zodat elk relevant voorstel voor de hervorming van de kinderbijslag op armoede wordt afgetoetst. De hervorming mag dus geenszins inhouden dat kwetsbare gezinnen verder verarmen. De impact die de hervorming van de kinderbijslag heeft op kwetsbare gezinnen moet ook onderzocht worden.
- Er moeten overgangmaatregelen voorzien worden zodat vermeden wordt dat kwetsbare gezinnen door het hervormde systeem een plotse inkomsterugval kennen.

4.2 VLAAMSE SOCIALE BESCHERMING

Tengevolge van de reeks bevoegdheden die door de 6^e staatshervorming werden geregionaliseerd, ijvert Vlaanderen voor de uitbouw van een eigen sociale zekerheid : de Vlaamse Sociale bescherming. Het voorstel is om verder te bouwen op de huidige zorgverzekering. Momenteel betaalt elke Vlaming een zorgpremie van 50 (of 25) euro wat hem recht geeft op een tegemoetkoming van maximum 130 euro per maand indien hij zwaar zorgbehoevend wordt. Binnen de Vlaamse Sociale bescherming zal dit systeem verder worden uitgebreid en naar de toekomst toe zullen ook revalidatie, bejaardenhulp, woonzorgcentra, initiatieven voor beschermt wonen, gehandicaptenzorg, psychiatrische verzorgingstehuizen en de bijzondere jeugdzorg onder deze verzekering vallen.

Concreet moeten de volgende zaken in acht genomen worden:

- De toegankelijkheid van het systeem moet voor iedereen gewaarborgd blijven. Dit kan door de premie Vlaamse Sociale bescherming naar de toekomst toe inkomensgerelateerd te maken, zodat de zwaarste schouders ook de zwaarste last dragen (cfr. federaal systeem van sociale zekerheidsbijdragen).
- De continuïteit van de dienstverlening moet beter gegarandeerd zijn door de installatie van een uniek loket. Momenteel is de eerstelijns-dienstverlening m.b.t. deze tegemoetkomingen te versnipperd. Met een uniek loket, georganiseerd door de zorgkassen, kan de mogelijkheid geboden worden om de dienstverlening naar de burger toe te optimaliseren. Er werd dus geopteerd om deze dienstverlening te voorzien door de zorgkassen. Momenteel is ongeveer 90% van de zorgkassen⁸ verbonden aan een mutualiteit en zijn het ook deze instanties die instaan voor de uitbetaling van

---

⁸ De overige 10% is aangesloten bij de onafhankelijke en neutrale Vlaamse Zorgkas, het is dus niet verplicht om je als lid van een mutualiteit tevens bij de zorgkas van die mutualiteit aan te sluiten.

de huidige zorgverzekering. Het is dan ook niet onlogisch dat de zorgkassen – gezien hun expertise- instaan voor de uitbetaling van de voorzieningen voor de Vlaamse Sociale bescherming. De vraag is echter hoe de dienstverlening laagdrempelig kan worden gehouden, in het bijzonder naar kwetsbare groepen toe. Het is van belang om de toegankelijkheid niet enkel financieel, maar tevens naar dienstverlening toe voor elke burger te waarborgen.

- Preventie is ongetwijfeld belangrijk in het beleidsdomein WVG, maar het nemen van maatregelen ter bevordering van de gezondheid mag niet gekoppeld worden aan de hoogte van de premie Vlaamse sociale bescherming. Onderzoek heeft immers uitgewezen dat kwetsbare groepen een groter risico hebben op gezondheidsproblemen. Een koppeling van het nemen van preventieve acties aan de premie VSB zou in de praktijk inhouden dat deze groep dan ook een hogere bijdrage zou moeten betalen.
- Bij de reeds uitgevoerde verhogingen van de premie, in het bijzonder de premie voor kwetsbare groepen (10→25 euro) moet onderzocht worden welke impact dit heeft op armoede (armoedetoets);
- Naast het verzoek om de premie toegankelijk te houden, mag de premie geenszins een uitsluitingsmechanisme vormen om van de diensten die onder de Vlaamse Sociale bescherming vallen gebruik te maken. Het niet betalen van de zorgpremie mag er niet toe leiden dat bepaalde groepen de toegang tot zorg wordt ontnomen. Bij een niet betaling kan eventueel geopteerd worden voor het opleggen van een haalbare sanctie⁹;
- Ook de maximumfactuur in de thuiszorg moet in de VSB worden opgenomen. In de vorige legislatuur zou in het decreet van 13 juli 2012 reeds een Vlaamse sociale bescherming moeten uitgevoerd worden. Het model uit 2012 staat echter volledig los van het model rond de Vlaamse Sociale Bescherming dat momenteel naar voor wordt gebracht. In het model van 2012 was ondermeer sprake van het invoeren van een maximumfactuur in de thuiszorg, een voorstel dat door de huidige legislatuur echter volledig werd teruggeschroefd. Desondanks swingen de kosten in de thuiszorg de pan uit en zou er rekening moeten worden gehouden met het feit dat thuiszorg voor iedereen betaalbaar zou moeten zijn.
- In verband met de installatie van een Vlaamse Sociale bescherming moet de samenwerking verzekerd worden met de sociale zekerheid, in het bijzonder met het RIZIV.

---

⁹ Ter informatie : momenteel bestaat de regeling zo dat niet betalende van de zorgpremie na 3 jaar een boete krijgen van 250 euro (+ de premie van de afgelopen 3 jaar) en voor 12 maanden (4 maand per jaar) van een zorgvergoeding worden uitgesloten.

4.3 ARMOEDEBESTRIJDING

Armoedebestrijding is hét domeinoverschrijdend thema bij uitstek en heeft dan ook zijn invloed op meerdere beleidsdomeinen zoals gezondheid, onderwijs en tewerkstelling. Hoewel armoedebestrijding, in het bijzonder kinderarmoedebestrijding, reeds jarenlang hoog op de agenda wordt geplaatst, wijzen recente cijfers¹⁰ echter op een negatieve tendens. Er is bijvoorbeeld een toename van het aantal kinderen dat opgroeit in een kansarm gezin (8,2 % in 2011 → 10,5 % in 2015) en een toename van het aantal werkenden die een inkomen hebben onder de armoederisicogrens (3,2 % in 2011 → 3,4 % in 2014).¹¹

Als sociale organisatie kunnen we niet blind blijven voor deze cijfers. Binnen elk beleidsdomein zouden we moeten streven naar een concrete aanpak in de strijd tegen armoede:

- De studiebeurs vormt een belangrijk middel in de democratisering van het onderwijs. Door de steeds toenemende kosten van het hoger onderwijs wordt de toegang voor bepaalde kwetsbare groepen echter steeds moeilijker. Het is dan ook belangrijk dat de studiebeurs wordt ingezet om de toegang naar het onderwijs voor iedereen mogelijk te maken. Momenteel wordt bij de berekening van de studiebeurs rekening gehouden met het inkomen, de leefeenheid van de student (zelfstandig student, inwonend bij de ouders,...), de mate van zelfredzaamheid en het kadastraal inkomen (KI) vreemd gebruik. Dit laatste betekent het KI van alle onroerende goederen buiten de gezinswoning en buiten de woningen die beroepshalve worden gebruikt. Het KI vormde oorspronkelijk de weerspiegeling van de potentiële huurinkomsten van een woning. Dit bedrag werd echter sinds de jaren 70 niet meer aangepast en kan het KI vandaag geenszins meegenomen worden als een representatieve maatstaf om te besluiten of een gezin al dan niet vermogend genoeg is om recht te hebben op een studiebeurs. Een actualisatie van het kadastraal inkomen dringt zich in deze dus op door enerzijds rekening te houden met de reële huurinkomsten en anderzijds door de gezinswoning en de woningen die gebruikt worden voor het beroep bij de berekening van de studietoelage te betrekken.
- Kleuteronderwijs vormt een belangrijke instelling voor de taalverwerving en ontwikkeling van jonge kinderen. Om kinderen van jongs af aan alle kansen te garanderen moet het kleuteronderwijs niet enkel inclusief zijn, maar tevens (deels) verplicht. Enkel op die manier kan de taalachterstand, die kinderen uit allochtone gezinnen treft, mede worden opgevangen, waardoor zij op jonge leeftijd geen achterstand opbouwen ten opzichte van hun leeftijdsgenoten die thuis Nederlands spreken. Een deeltijdse verplichting valt te verantwoorden boven een voltijdse daar de mogelijkheid moet geboden

---

¹⁰ Armoedebarmometer 2015

¹¹ De armoederisicogrens wordt bepaald als 60% van het mediaan gestandaardiseerd beschikbaar huishoudinkomen van de Belgische bevolking.

worden voor ouders om, indien zij dat wenselijk achten, tijd en ruimte te voorzien om met hun kind te spenderen;

- Een bijzondere aandacht moet uitgaan naar kinderarmoede. Het kind van vandaag vormt de burger van morgen, dus is het net deze groep die bijkomend moet gestimuleerd worden. Dit via de kinderbijslag, maar tevens ook door de school-, werk- en taalvaardigheid te bevorderen via een individuele begeleiding van kinderen uit kansarme gezinnen.
- Zoals eerder vermeld moet voor elke beleidsmaatregel een armoedetoets doorgevoerd worden. Dit houdt in dat de impact van een regel op armoede moet worden onderzocht. Hierbij is het belangrijk dat de armoedetoets als automatisme wordt aanzien en niet wordt overgelaten aan de willekeur van de beleidsmaker.
- Gezien het horizontale thema is het cruciaal dat alle beleidsdomeinen met een impact op armoede samenwerken. Tevens moeten de Federale instanties (asiel, migratie, werk, sociale zaken,..) bij het beleid worden betrokken om te voorkomen dat elk beleidsdomein vanuit zijn eigen tunnel gaat opereren. Tevens kunnen vakbonden samenwerkingsverbanden aangaan met armoedeorganisaties om vanuit diverse invalshoeken projecten op te stellen ter bestrijding van armoede.

4.4 KINDEROPVANG

Net als het onderwijs vervult de kinderopvang een belangrijke maatschappelijke functie. Zowel in de integratie van jongere kinderen (sociale functie), de combinatie arbeid- gezin(economische functie) en de fysische en psychische ontwikkeling van kinderen (pedagogische functie) heeft de kinderopvang duidelijk zijn belang en is het noodzakelijk om dit in ere te houden. Desondanks krijgt de sector te kampen met een nijpend tekort aan kinderopvangplaatsen en wordt opvang over de hele lijn steeds duurder. Sinds 1 mei 2015 werd het minimumtarief voor de kinderopvang reeds verhoogd, waardoor leefloongerechtigden voortaan 5 euro per dag betalen aan kinderopvang in plaats van 1,56 euro. Indien het kind 20 dagen per maand naar de opvang moet, betekent dit dus een verhoging van bijna 70 euro per maand.

Ook op de buitenschoolse kinderopvang doen gezinnen steeds vaker een beroep. In de beleidsnota WVG werd nota gemaakt van het belang van buitenschoolse kinderopvang, maar is vooralsnog geen sprake van concrete beleidsmaatregelen. Via het Fonds voor Collectieve Uitrusting en Diensten (FCUD) wordt wel voorzien in een tussenkomst voor de werkingskosten van projecten voor buitenschoolse kinderopvang, flexibele opvang, urgentieopvang en de opvang van zieke kinderen.

Gezien kinderopvang haast iedereen aanbelangt, is het belangrijk om hier ook standpunten rond te formuleren:

- De toegankelijkheid moet voor elk kind voorzien worden. De fundamenteën in de ontwikkeling van het kind, de taalverwerving en integratie ontstaan immers op een zeer jonge leeftijd waarbij het belangrijk is dat elk kind de mogelijkheid moet krijgen om zich, in interactie met andere kinderen, verder te kunnen ontwikkelen.
- Kinderopvang moet niet enkel voor kwetsbare groepen betaalbaar blijven maar ook voor middenklassegezinnen. Dit om de combinatie arbeid en gezin te waarborgen en kinderopvang ook financieel aan te moedigen. Omwille van financiële motieven zouden ouders niet mogen afzien van het verrichten van arbeid om voor de kinderen te zorgen.
- Inclusie moet gewaarborgd worden : kinderen uit alle sociale lagen van de bevolking zouden moeten worden aangemoedigd om te participeren aan de kinderopvang, een kinderopvang waarin alle lagen van de bevolking ook gezamenlijk moeten in vertoeven. Onderscheiden crèches voor verschillende sociale bevolkingsgroepen is hierbij absoluut uit den boze.
- De kwaliteit van de dienstverlening van de kinderopvang moet gewaarborgd worden door het inzetten van voldoende personeel.
- De continuïteit van de FCUD moet met de overheveling van bevoegdheden in het kader van de 6^e staatshervorming gewaarborgd blijven.
- Het aanbod van kinderopvang moet fors worden uitgebreid (in het bijzonder in de grote steden).
- Er moeten meer plaatsen voorzien worden voor de flexibele kinderopvang. Dit om sollicitanten de mogelijkheid te bieden om de kinderopvang flexibel te kunnen gebruiken indien zij op sollicitatiedagen zelf niet kunnen voorzien in de opvang van hun kind. Het is immers niet steeds op voorhand in te schatten wanneer de opvang nodig zal zijn.
- We moeten als organisatie open staan om zelf initiatieven te ontwikkelen voor kinderopvang.

5 ECONOMIE & INNOVATIE

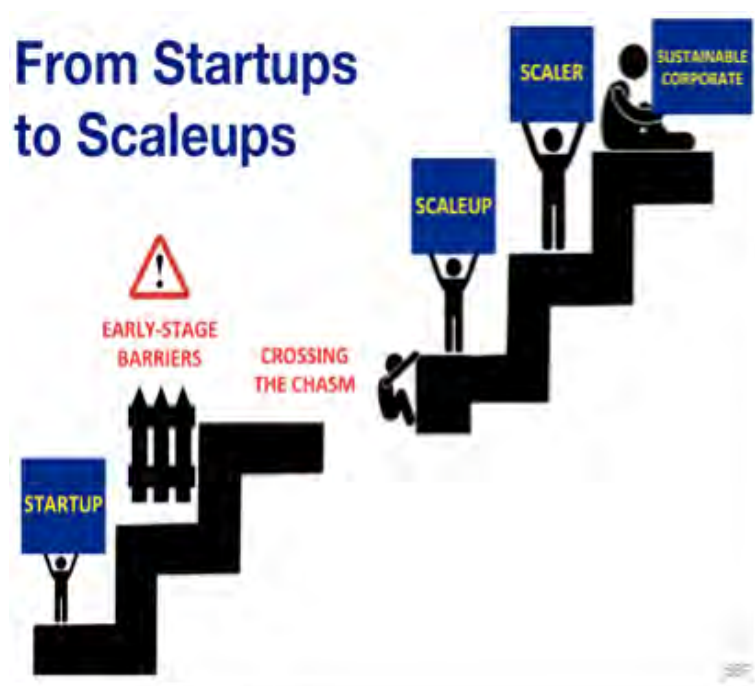
5.1 STARTENDE ONDERNEMINGEN

De Vlaamse regering zet veel in op steun van startende ondernemingen. Dit is positief aangezien nieuwe bedrijven de rode bloedcellen zijn van ons economisch weefsel. Echter mag zij niet vergeten dat er naast de start ups ook scale ups (doorgroeiers) zijn. De regering moet voldoende steun vrijmaken voor gevestigde startups, d.i. startups die de eerste groeipijnen overwonnen hebben en met het potentieel door te groeien naar een volgend niveau. Zo worden zij concurrentiëler, wordt de werkgelegenheid behouden en groeien zij in schaal waardoor zij zelfs meer werknemers kunnen aannemen.

Vlaanderen kent heel wat startende ondernemers maar de een groot struikelblok om deze levensvatbaar te maken is de grote moeite die het kost deze op te waarderen naar een volgend niveau.

De ACLVB ziet hierin een rol voor een gerichte samenwerking van overheid, bedrijven, kenniscentra en de sociale partners.

Concreet vraagt ACLVB voldoende financiering voor en stroomlijning van de instrumenten die de Vlaamse overheid hiervoor ter beschikking heeft. Meer bepaald de instrumenten van groeifinanciering van PMV (Participatiemaatschappij Vlaanderen) en het Agentschap Ondernemen. Momenteel focussen deze nog hoofdzakelijk op het ondersteunen van startups en helpen zij volwassen ondernemingen te internationaliseren. Meer moet worden gedaan om de startup te helpen doorgroeien.

5.2 TEGEN 2020 BIJ DE TOP 5 EUROPESE REGIO'S INZAKE INNOVATIE

Het is de ambitie van Vlaanderen om tegen 2020 bij de top 5 Europese regio's te horen wat betreft innovatie. Vlaanderen geeft momenteel 2.42% van haar Bruto Binnenlands Product uit aan innovatie. Dit is beter dan het Europees gemiddelde maar ligt onder de koplopers die 3% of meer uitgeven.

Vlaanderen heeft zich in het pact 2020 geëngageerd om een 3% doelstelling te behalen tegen 2020, dus een grotere inspanning is nodig om deze te behalen. De ACLVB ondersteunt verdere investeringen in O&O teneinde de 3% doelstelling te behalen. Doch investeren betekent voor ons geen blanco cheque uitschrijven aan de bedrijven. Ook zij moeten hun steentje bijdragen en tegenover investeringssteun hoort ook een engagement voor tewerkstelling, nieuw of behoud van, te staan.

5.3 GERICHTE INNOVATIE

Verder dient deze innovatie gericht te gebeuren. Het huidige innovatielandschap is versplinterd over een reeks overheidsagentschappen waar een kat haar jongen niet meer in vindt. De ACLVB vraagt een verdere herstructurering van de agentschappen en het uitdoven van die structuren die verouderd zijn, of waarvan het doel niet langer duidelijk is.

Concreet vragen we hier bij de integratie van de agentschappen IWT (Innovatie) en Ondernemen in het nieuwe AIO¹² een nieuw en helder instrumentarium dat zo maximaal als mogelijk complementair is met de instrumenten van andere agentschappen in het genre van PMV¹³ en VPM¹⁴ en dus ook overlap vermijdt met de instrumenten van deze agentschappen. Voor ons is zou het daar echter niet moeten stoppen. Vlaanderen moet dringend een visie uitwerken en haar hele instrumentarium oriënteren naar duidelijke doelstellingen. Dit betekent dat verdere integratie van agentschappen een vereiste kan zijn. Bepaalde agentschappen zijn heden ten dage opgesplitst terwijl zij logischer zouden geïntegreerd worden (IWT en Agentschap ondernemen waren daar inderdaad een heel goed voorbeeld van). Andere agentschappen kunnen dan weer beter uitgedoofd worden daar hun taken reeds in één of andere vorm worden uitgevoerd door andere of door de private markt.

---

¹² IWT en Agentschap Ondernemen worden samengevoegd in een Agentschap Innoveren en Ondernemen

¹³ Participatiemaatschappij Vlaanderen

¹⁴ Vlaamse Participatiemaatschappij

5.4 DUURZAME INNOVATIE

Gerichte innovatie betekent ook duidelijke keuzes maken. Het volstaat niet een welbepaald bedrag te investeren onder een koepelnoemer 'innovatie'. Voor ACLVB dient innovatiesteun alvast een dubbel doel: het moet enerzijds bijdragen aan de modernisering van ons economisch weefsel en de werkgelegenheid garanderen. Anderzijds moet het ook het maatschappelijk welzijn dienen: groene energie, gesloten kringlopen, gezondheidszorg, welzijn, betere voedingsproductie... en investeren in de toekomst van onze werkgelegenheid.

Hierbij moet de overheid het goede voorbeeld geven. De Vlaamse overheid is een belangrijke klant van de bedrijven en kan ook een belangrijke leverancier zijn. Via haar aankoopbeleid dient de Vlaamse overheid innovatie en duurzaamheid te ondersteunen. Zo kan zij bijdragen aan het behalen van doelstellingen en ook de bedrijfswereld aanzetten tot een juist investeringsbeleid.

5.5 GROTERE KENNISVALORISATIE OP DE WERKVLOER

Voor de vakbonden zien we een grotere rol in het pleiten voor grotere kennisvalorisatie op de werkvloer. De kennis van de werkvloer kan worden aangewend in onderzoek en ontwikkeling naar nieuwe producten en processen. Werknemersparticipatie helpt bedrijven slimmer te werken en beter te innoveren.

Door werknemers te betrekken bij innovatieve processen stimuleer je hun creativiteit en voelen zij zich meer betrokken bij het bedrijf. Een cruciale voorwaarde hierin is natuurlijk ook de arbeidsorganisatie bekijken. Werknemers jobs geven met een bredere inhoud en meer autonomie zal deze creativiteit alleen maar ten goede komen.

Verder ondersteunen wij een eigen versie van de 'Beter, niet goedkoper!'-campagne van de Duitse vakbond, IG Metall.¹⁵ ACLVB wenst op het niveau van de bedrijfsvloer meer te pleiten voor investeringen. Zo kan de productiviteit stijgen en daarmee de concurrentiepositie van het bedrijf, zonder een neerwaartse druk op onze lonen of risico op een verplaatsing van het bedrijf naar het buitenland.

---

¹⁵ http://www.fesdc.org/pdf/Better_not_cheaper.pdf

5.6 ANDERE ACTOREN

Naast de werkvloer moeten we aandacht hebben voor de andere actoren die kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van ons economisch weefsel. Kennisinstellingen via tech transfer offices¹⁶, overheidsagentschappen, het onderwijs, KMO's... Allen kunnen deel uitmaken van industriële clusters.

Binnen deze industriële clusters dient innovatie zo open als mogelijk te gebeuren. Op die manier kan een succesvolle kennisdiffusie plaatsvinden naar de zogeheten innovatievolgers: bedrijven die innovaties oppikken maar niet noodzakelijk zelf innoveren. Dit versterkt deze bedrijven en bestendigt de werkgelegenheid binnen onze KMO's.

5.7 TRANSVERSALE AANDACHT

Tot slot wensen wij een grotere aandacht voor het transversale. Beleidsdomeinen hebben een impact op mekaar en het is voor de ACLVB evident dat de Vlaamse regering hiermee rekening houdt. De opdeling van beleidsdomeinen is uiteraard logisch, maar meer aandacht moet gaan naar horizontale werking en het voorkomen van eilandvorming tussen de departementen. Denk maar aan de potentiële rol van innovatie in domeinen als onderwijs, welzijn, arbeidsmarktbeleid; de rol van energie bij het welzijn van de gezinnen en de concurrentiepositie van de bedrijven of de rol van onderwijs bij armoede, inburgering, onderwijs en arbeidsmarktbeleid.

---

¹⁶ Tech Transfer Offices trachten academisch onderzoek te koppelen aan de vraag uit het bedrijfsleven.

6 BEGROTING EN FISCALITEIT

6.1 GERICHTE KEUZES

De Vlaamse regering moet gerichte keuzes maken waar zij heen wilt met haar beleid, ergo wat zijn haar prioriteiten en wat niet. Dit betekent dus geen besparingen meer via kaasschaaf, alsook geen investeringen meer zuiver onder een koepelnoemer 'investeringen'. Performantieanalyses moeten aantonen waar er ruimte is om te besparen - zonder te vervallen in een stop and go beleid – en waar het investeringsbeleid de hoogste toegevoegde waarde bereikt.

6.2 STRUCTUREEL BEGROTINGSBELEID

De ACLVB houdt vast aan een structureel begrotingsbeleid, ergo een begrotingsbeleid waarbij een begroting in evenwicht wordt gebracht waarbij eenmalige maatregelen en conjunctuurschommelingen buiten beschouwing gelaten worden. Dit houdt in dat de begroting als het ware op een automatische piloot draait. Eenmalige meevallers en conjuncturele meevallers worden gebruikt om aan schuldafbouw te doen. Bij laagconjunctuur compenseert de Vlaamse regering dan weer door de begroting in het rood te laten gaan en het tekort te tolereren tot wanneer de conjunctuur heropleeft en het tekort kan afgebouwd worden.

6.3 DUBBELE DIVIDENDEN

Een correct fiscaal beleid mikt maximaal op dubbele dividenden. Dit betekent dat het beleid twee taken moet dienen. Enerzijds dient het inkomsten te voorzien om het beleid te financieren, anderzijds dient het een maatschappelijke doelstelling te verwezenlijken zoals verbetering van het leefmilieu, menselijk welzijn, etc.

Zo kan een belasting op vervuilende producten (plastiekzakjes) of activiteiten (CO₂) de prijs voor de gebruiker gevoelig verhogen, zodat deze zal genoopt worden te zoeken naar de nu goedkopere en milieuvriendelijkere alternatieven. De ACLVB is van mening dat ook Vlaanderen haar steentje moet bijdragen rond een Vlaamse tax shift. Vlaanderen heeft reeds de nodige hefboomen in handen om haar beleid te financieren via eigen inkomsten uit ecotaksen en belastingen op de vermogenden.

6.4 DE STERKSTE SCHOULDERS MOETEN DE ZWAARSTE LASTEN DRAGEN

De ACLVB is van mening dat de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen. Dit betekent op Vlaams niveau dat de ACLVB heil ziet in progressieve taxatie waar voorheen de belastingen lineair waren. Het registratierecht zou bijvoorbeeld moeten laag zijn voor wie een bescheiden eerste en enige woning koopt maar hoger voor wie meerdere eigendommen van hoge waarde verwerft. Het registratierecht moet dus in de toekomst berekend worden met een verdeelsleutel die de waarde van de aan te kopen woning in acht neemt en het aantal woningen dat men reeds bezit.

Daarnaast dient men af te stappen van te werken met het kadastraal inkomen en de werkelijke huurinkomsten te belasten.

Om een dergelijke eerlijke fiscaliteit te bekomen is voor ACLVB evident dat er een vermogenskadaster komt. Ook op Vlaams niveau kan dit gebruikt worden. De Vlaamse (en Federale) belastingen kunnen met een dergelijk kadaster volledig in kaart brengen wat iemands bezittingen zijn en aldus een billijke taxatievoet bepalen.

6.5 SCHENKINGSRECHTEN

Vlaamse familiebedrijven kunnen worden weggeschonken zonder schenkingsrechten te betalen. Wanneer men wacht tot het overlijden van de bedrijfsleider dient men wel successierecht te betalen. Voor de ACLVB is het fundamenteel oneerlijk dat vennootschappen zomaar gratis kunnen weggegeven worden. Vermogens worden op deze manier vergroot zonder dat daar iets tegenover staat. Wie zijn vermogen vergroot dient een bijdrage te leveren aan de publieke middelen.

De ACLVB is van mening dat het hier om een ongeoorloofde belastingvrijstelling gaat die geen concrete maatschappelijke meerwaarde heeft en vraagt dus om deze af te schaffen.

6.6 VRIJSTELLING VAN ONROERENDE VOORHEFFING VOOR RECHTSPERSONEN

Naast de familiebedrijven dient men ook aandacht te hebben voor het systeem van vrijstelling van onroerende voorheffing voor rechtspersonen.

Reeds sinds aanslagjaar 2004 (aanslagjaar en inkomstenjaar zijn voor de onroerende voorheffing dezelfde) betaalt een vennootschap geen onroerende voorheffing meer. Dit is weliswaar beperkt tot dat gedeelte dat genoten wordt door het Vlaams Gewest. De gemeentelijke en provinciale opcentiemen blijven wel nog verschuldigd. Rechtspersonen krijgen dan ook een belastingkrediet dat gelijk is aan 2,5% van het geïndexeerd kadastraal inkomen.

Het belastingkrediet wordt automatisch toegekend op het aanslagbiljet.

Voorbeeld

Vennootschap Vastgoed bvba bezit woning met een niet-geïndexeerd kadastraal inkomen van 2.500 euro gelegen te Gent.

Geïndexeerd kadastraal inkomen (indexcoëfficiënt is 1,5461)	3.865,00 EUR
Bijdrage Vlaams Gewest (2,5 %)	96,63 EUR
Bijdrage provincie (opc. 295)	285,06 EUR
Bijdrage gemeente (opc. 1450)	1.401,14 EUR
Totaal bedrag onroerende voorheffing	1.782,83 EUR

Maar vermits het een vennootschap is die eigenaar is bedraagt de

Vermindering : Belastingkrediet rechtspersonen	96,63 EUR
Totaal bedrag onroerende voorheffing	1.686,20 EUR

Maar er kan nog meer voordeel gerealiseerd worden.

De vermindering wegens o.a. kinderlast kan ook genoten worden door de huurder van de woning. M.a.w. onroerende goederen die in volle eigendom of in vruchtgebruik behoren tot een vennootschap maar verhuurd worden aan een huurder wie ten minste twee kinderen heeft die in aanmerking komen voor de kinderbijslag kan ervoor zorgen dat de onroerende voorheffing nog vermindert. Dus ook door de bedrijfsleider die in de woning woont van de vennootschap en deze huurt, kan de vermindering genieten. Stel dat in ons voorbeeld de bedrijfsleider de woning huurt en drie kinderen heeft (die in aanmerking komen voor de kinderbijslag) dan wordt de onroerende voorheffing verlaagd met 298,29 euro.

7 WONEN – RUIMTELIJKE ORDENING – MOBILITEIT

7.1 EFFICIËNTE BENUTTING VAN DE LEEF- EN WERKRUIMTE

Een aantal elementen zorgen ervoor dat de ruimte in Vlaanderen schaars is: de historische verkaveling, de bevolkingstoename, en de toenemende trend van verstedelijking. De visie op wonen moet daarom evolueren naar een efficiënter gebruik van de bestaande ruimte. Mogelijke oplossingen liggen in het multifunctioneel gebruik van de ruimte (bv. naschoolse activiteiten in scholen), het saneren van *brownfields* voor industrie, ouder worden in eigen gemeente in plaats van in eigen huis, en inbreiding: meer doen op dezelfde oppervlakte door middel van het gebruik van hoogbouwclusters en ondergrondse ruimtes. Omwille van de leefbaarheid moet Vlaanderen tot slot ook werk maken van een draagvlak voor kleiner en dichter bij elkaar wonen, maar met grotere open ruimtes tussenin.

7.2 VERSTERKTE SAMENWERKING TUSSEN MOBILITEIT EN RUIMTELIJKE ORDENING

De druk op onze mobiliteitsnetten neemt alsmaar toe, met het gekende gevolg: files. Een oplossing van het fileprobleem integreert idealiter de ruimtelijke ordening; het inplannen van woonzones, nutsvoorzieningen en bedrijvenszones heeft immers een grote impact op de verplaatsingen die mensen maken. Om een versterkte samenwerking mogelijk te maken is er nood aan geïnstitutionaliseerd overleg tussen de beleidsdomeinen. Daarnaast moet ook onderzocht worden op welke manier het gemeentelijke niveau optimaal betrokken kan worden bij het afstemmen van de ruimtelijke ordening en mobiliteit op elkaar. Het model van stadsontwikkeling kan bijvoorbeeld overgedragen worden naar de buitengebieden 'gemeente-ontwikkeling'. Een ander interessant idee om de files aan te pakken is het gebruik van gecorrigeerde maatregelen die het verkeer sturen en pieken vermijden. Dit moet weliswaar samengaan met de creatie van voldoende alternatieven voor autogebruik en omkaderende wetgeving met meer keuzevrijheid wat betreft de woon-werkrelatie.

7.3 VERDUURZAMING VAN DE MOBILITEIT

Vlaanderen is een logistieke doorvoerregio en wordt bovendien gekenmerkt door een toenemende mobiliteit. Willen we de uitstoot van fijn stof en broeikasgassen drastisch verminderen, dan moet Vlaanderen inzetten op een duurzame mobiliteit.

Vooreerst door te investeren in openbaar vervoer in plaats van erop te besparen. In de communicatie moeten de maatschappelijke voordelen van het openbaar

vervoer beklemtoond worden in plaats van steeds eenzijdig te wijzen op kosten. Daarnaast moeten de verschillende netten van het openbaar vervoer beter op elkaar worden afgestemd en nieuwe vervoersmiddelen worden geïntegreerd. Op die manier kunnen ook de gaten opgevuld worden bij het woon-werkverkeer; denk bijvoorbeeld aan pendelbussen van het station naar de industriezone. Innovatie initiatieven zoals autodelen moeten worden ondersteund.

Maatregelen moeten genomen worden om het gebruik van voertuigen op alternatieve brandstoffen (zoals elektrische wagens) aan te moedigen. De overheid kan zelf het goede voorbeeld geven met een groener wagenpark in de openbare sector, door laadpalen op strategische plaatsen te voorzien, en de omschakeling naar elektrisch openbaar vervoer verder te onderzoeken. Verder moeten er maatregelen genomen worden om de transportsector te verduurzamen.

7.4 MEER RUIMTE VOOR NATUUR(LIJKE BUFFERS)

Het belang van natuurlijke buffers neemt alsmaar toe door de klimaatverandering. De opwarming van het klimaat zorgt immers voor grotere kwetsbaarheden zoals een grotere overstromingsgevoeligheid, meer hitte in de steden,... . Gezien het nemen van voorzorgen een kleinere kost is dan het omgaan met de gevolgen, moet Vlaanderen nu reeds inzetten op klimaatadaptatie: meer groenzones voor afkoeling in de steden, en voor de doorsijpeling van regenwater bij overvloedige regenval. Deze natuurlijke buffers komen tevens de biodiversiteit en het algemeen welzijn ten goede.

8 ENERGIE – MILIEU – KLIMAAT

De transitie naar een groene economie is noodzakelijk om de economie gezond te houden: zowel op concurrentieel vlak (*early adapter* voordeel, eco-efficiënt is ook kosten-efficiënt), als op vlak van werkgelegenheid (creatie van groene jobs). Het ontstaan van duurzame sectoren is bovendien essentieel om het jobverlies in verouderde sectoren op te vangen. Bijkomende investeringen in deze sector, alsook het benutten van opportuniteiten op dit vlak zijn dus noodzakelijk.

8.1 INVESTERINGEN IN 'ECO-INNOVATIE'

De klimaatverandering bestrijden en groene jobcreatie gaan hand in hand. Vlaanderen moet zich profileren als een innovatieve en duurzame economie; daarom moeten de steunmaatregelen die bedrijven krijgen ook rekening houden met de duurzaamheidsfactor. De ICT-sector is zowel een vervuiler (stijgend energieverbruik) als een opportuniteit (tot het verduurzamen van de economie). Het beleid kan hierop inspelen door het stimuleren van duurzame (low-energy) ICT en duurzame ICT-toepassingen in de economie. Verder liggen er opportuniteiten in technologieën als mechatronica, nanotechnologie en biotechnologie. Tot slot moet Vlaanderen aandacht besteden aan technologieën voor energieopslag en minder bekende toepassingen van hernieuwbare energie zoals diepe geothermie.

8.2 EEN CONSEQUENT ENERGIEBELEID MET EEN DUIDELIJKE LANGE TERMIJN VISIE

Een stop and go-beleid remt duurzame investeringen en innovaties af. Vlaanderen moet zich daarom houden aan de vooropgestelde doelstellingen en beloftes. Omwille van het openbaar belang moet Vlaanderen een duidelijk standpunt innemen tegen de ontginning van schaliegas en andere vervuilende energiebronnen.

8.3 STAPPENPLAN VOOR DE OVERSCHAKELING NAAR HERNIEUWBARE ENERGIE

In België ligt het aandeel van hernieuwbare energie onder de 6%, ver onder de EU-doelstelling van 20% tegen 2020. We willen van Vlaanderen geen excuses meer over de verdeling van de inspanningen met andere gewesten, maar meer eigen ambitie met een duidelijk stappenplan voor Vlaanderen. Vlaanderen moet investeringen in de uitdagingen van hernieuwbare energie zoals technologieën voor de opslag en

efficiënte distributie van hernieuwbare energie. In dit kader moet Vlaanderen pleiten binnen de EU voor de mogelijkheid om investeringen die de klimaatdoelstellingen trachten te bereiken buiten de begroting te houden.

8.4 DE OPPORTUNITEITEN VOOR ENERGIE-EFFICIËNTIE BENUTTEN

Met meer energie-efficiëntie kunnen we niet enkel de uitstoot van broeikasgassen terugdringen, maar komen we ook tegemoet aan de uitdaging van de Vlaamse energieafhankelijkheid. Er zijn nog veel opportuniteiten op vlak van energie-efficiëntie in (huur)woningen, in openbare gebouwen (denk aan slecht geïsoleerde schoolgebouwen), en in de industrie. Een hogere normering -zonder dat wonen onbetaalbaar wordt- of subsidies zorgen voor een boost in de renovatiemarkt met meer groene jobs tot gevolg.

8.5 TRANSITIE NAAR EEN KOOLSTOFVRIJE KRINGLOOPECONOMIE

Wereldwijd is er een toenemend tekort aan grondstoffen en hulpbronnen. Vlaanderen moet evolueren naar een loskoppeling van de welvaartsgroei met het grondstoffenverbruik d.m.v. een transitie naar een koolstofvrije kringlooeconomie. Hiervoor moet Vlaanderen de link maken met ruimtelijke ordening, en industrie- of KMO-zones zo gaan inplannen dat het afval van het ene bedrijf kan ingezet worden als grondstof voor het andere. Hiervoor zien we ook een rol weggelegd voor het clusterbeleid. Recyclage in België is reeds vergevorderd, meer aandacht is echter nodig voor de beginfase van de productie waar men nog teveel gebruik maakt van verpakkingen of niet duurzame materialen. Vlaanderen moet andere waardevolle initiatieven die de economie verduurzamen zoals korte keten (vooral interessant in de voedingssector) en collaboratieve consumptiemodellen ondersteunen.

8.6 OPPORTUNITEITEN VAN DE GROENE ECONOMIE VOOR EEN INCLUSIEVE ARBEIDSMARKT BENUTTEN

De koolstofvrije kringlooeconomie is een economische transitie die bepaalde uitdagingen met zich meebrengt maar ook opportuniteiten; onder meer voor de inclusie van laaggeschoolden op de arbeidsmarkt. We streven naar inclusie van laaggeschoolden op de arbeidsmarkt door middel van opleidingen binnen het onderwijs en de VDAB die inspelen op de jobs van de toekomst; denk aan jobs in het recyclagepark of de installatie van zonnepanelen, warmtepompen en zonneboilers.

8.7 RECHTVAARDIGE DOORREKENING VAN DE GROENSTROOMCERTIFICATEN IN DE ELEKTRICITEITSFACTUUR

De kosten van de groenestroomcertificaten zullen op een onrechtvaardige manier worden doorgerekend en zo vooral de gezinnen en KMO's treffen. Vlaanderen moet werk maken van een debat over een rechtvaardige oplossing met alle stakeholders en op basis van informatie over de gevolgen van diverse oplossingsscenario's voor de kwetsbare huishoudens en bedrijven, voor de lastenverdeling tussen en binnen de verschillende groepen en voor de economie in het algemeen. Het certificatenstelsel op zich moet geëvalueerd en herbekeken worden. Investerings in hernieuwbare energie en verhoogde energie-efficiëntie moeten inclusief zijn en zich ook richten op kwetsbare groepen. Op die manier wordt energiearmoede op een preventieve manier aangepakt.

8.8 MEER AANDACHT VOOR LAGE INKOMENS EN STIMULEREN VAN RATIONEEL WATERVERBRUIK IN DE DRINKWATERFACTUUR

Vanaf januari 2016 wordt het gratis drinkwater afgeschaft. Vlaanderen moet werk maken van een impactanalyse: wat is de impact van deze afschaffing voor de lage inkomensgroepen (armoedetoets) en hoe kunnen we hen tegemoet komen in de stijgende facturen? In het huidige beleid wordt te weinig ingezet op rationeel waterverbruik; het waterprijsbeleid moet de nodige prikkels bevatten voor gebruikers om de watervoorraden efficiënt te gebruiken.

8.9 EEN GROENE FISCALITEIT

Een groene belasting mag geen bijkomstige belasting zijn om de begroting te laten kloppen, maar moet een geïntegreerd onderdeel zijn van een belastingverschuiving én onder de voorwaarde van het bestaan van volwaardige alternatieven en sociale rechtvaardigheid (armoedetoets, progressiviteit).

9 RESOLUTIES

9.1 ARBEIDSMARKTBELEID

9.1.1 AANGEPASTE BESCHIKBAARHEID

Als ACLVB willen we geen invoering van het begrip "aangepaste beschikbaarheid" voor werknemers in SWT of eindeloopbaan. We willen dat de focus bij de activering van oudere werkzoekenden ligt op diegenen die nog volop op zoek zijn naar een nieuwe job. VDAB moet vooral hen ten volle ondersteunen via intense begeleiding en opleiding.

9.1.2 VEREENVOUDIGD EN EFFICIËNT DOELGROEPENBELEID

Bij de financiële ondersteuning om jongeren tot 25 jaar sneller aan het werk te helpen, dient een onderscheid gemaakt te worden tussen laag- en middengeschoolde jongeren. Bij aanwerving van een laaggeschoolde jonge werknemer moet een hogere tussenkomst voorzien worden.

Daarenboven moet er naast de financiële incentives bij de indiensttreding van een 55-plusser ook een bijkomende RSZ-korting zijn voor die langdurig (kort- of laaggeschoolde) werkzoekende tussen 25-55 jaar alsook een aangepaste toeleiding. Al deze ondersteuning moet uiteindelijk leiden naar een duurzame tewerkstelling.

9.1.3 COMPETENTIEBILAN

Om de opgedane competenties en de gevolgde opleidingen tijdens de uitoefening van de job te kunnen valoriseren en het curriculum vitae van de werknemers te kunnen actualiseren, meent de ACLVB dat werkgevers bij uitdiensttredingen in het kader van falingen en/of herstructureringen verplicht moeten worden om een competentiebilan op te maken.

Dit heeft ook tot gevolg dat er eindelijk ook ernstige en daadwerkelijke stappen dienen gezet te worden om de "elders verworven competenties" (EVC) zichtbaar te maken met een formele erkenning en impliceert dus een geïntegreerd EVC-beleid.

9.1.4 WERKBAAR WERK

Het personeelsbeleid van een onderneming moet een instrument zijn dat werkbaar werk en welzijn op de werkvloer realiseert. Daarbij zijn inspraak en syndicale dialoog cruciaal én noodzakelijk. Initiatieven in het kader van sociale innovatie en verbetering van arbeidsprocessen moeten dan ook steeds het resultaat zijn van constructief sociaal overleg in de onderneming en mogen nooit eenzijdig opgelegd worden door de werkgever.

De huidige nadruk op zelfverantwoordelijkheid en zelfredzaamheid van de werknemers mag niet leiden tot de afbouw van collectieve verworvenheden.

9.1.5 EEN STERK NON-DISCRIMINATIEBELEID OP DE WERKVLOER

De ACLVB veroordeelt iedere vorm van discriminatie. Discriminatie op de arbeidsmarkt (in al zijn variaties) dient krachtdadig aangepakt te worden.

De sociale inspectie moet voldoende middelen krijgen om actief controles uit te voeren en met meer juridisch onderbouwde instrumenten discriminatie te kunnen vaststellen.

9.1.6 STUDENTENARBEID

De liberale vakbond streeft naar duidelijkere en makkelijkere regels voor studenten zonder dat dit het verdringingseffect van de gewone werknemer verhoogt.

Studenten willen graag een centje bijverdienen, doch de regelgeving is niet altijd even helder. We pleiten voor een harmonisering tussen de modaliteiten van kinderbijslag enerzijds en deze van de sociale zekerheid anderzijds: éénzelfde duidelijke regel voor een jobstudent die bepaalt of hij/zij zowel het recht behoudt op kindergeld, alsook of hij/zij recht heeft op een korting op zijn/haar sociale zekerheidsbijdrage.

9.2 VORMING EN OPLEIDING

9.2.1 BETAALD EDUCATIEF VERLOF

Om de participatie aan vormingen voor iedereen zo gemakkelijk mogelijk te maken, dient het Vlaamse opleidingsbeleid voldoende reële kansen te bieden. Dat uit zich concreet in een efficiënt en volwaardig Vlaams stelsel van betaald educatief verlof (BEV) voor alle werknemers. Daarbij vraagt de ACLVB aandacht voor:

- ✓ Het evenwaardig maken van algemene (en dus ook syndicale) opleidingen aan beroepsopleidingen. Beide systemen zouden moeten recht geven op een gelijk aantal uren BEV.
- ✓ Het actualiseren van de lijst met uitgesloten opleidingen.
- ✓ Het proportioneel recht toekennen van BEV aan de deeltijdse werknemers, ongeacht de tewerkstellingsbreuk (ook voor zij die net geen 4/5 werken).
- ✓ Het ontwikkelen van één transparant systeem voor de niet-automatische erkenningen van BEV (erkenningcommissie / paritaire comités).
- ✓ Het invoeren van het recht op BEV voor afstandsonderwijs.

9.2.2 NIET-FORMELE VORMING

In het Vlaams beleid moet het belang erkend blijven van niet-formele vorming waarbij de klemtoon ligt op de ontwikkeling en het zichtbaar maken van competenties, die enerzijds de zelfontplooiing en de employability van deelnemers bevorderen en anderzijds 'zachte' gemeenschapsvormende vaardigheden stimuleren. Comé is als syndicale vormingsinstelling de geknipte partner om dit mee te realiseren.

9.3 ONDERWIJS

9.3.1 SOCIALE ONGELIJKHEID WEGWERKEN VIA ONDERWIJS

De laatste jaren scoort Vlaanderen niet goed als het gaat over het wegwerken van de sociale ongelijkheid. Ook binnen het onderwijs zijn de verschillen nog te groot, terwijl dit het middel bij uitstek is voor sociale mobiliteit. Als ACLVB vinden we dat vanuit onderwijs hier meer aandacht aan geschonken moet worden. Dit kan door meer in te zetten op concepten als de 'Brede School', door het wegwerken van allerlei onzichtbare drempels in het onderwijs, door ook in het middelbaar onderwijs een maximumfactuur in te voeren.

9.3.2 STUDIEBEURS ALS INSTRUMENT TEGEN ARMOEDEBESTRIJDING

De toegang tot onderwijs moet voor iedereen gewaarborgd worden en blijven. De studiebeurs vormt een belangrijk middel in de democratisering van het onderwijs. Daarom vindt de ACLVB dat het systeem van de studiebeurzen op die manier moet hervormd worden zodat de hoogte van de uitkering in verhouding staat met de effectieve noden van de gezinnen.

9.4 VLAAMSE SOCIALE BESCHERMING

9.4.1 TOEGANKELIJKHEID VLAAMSE SOCIALE BESCHERMING

De toegankelijkheid van het systeem van de Vlaamse Sociale Bescherming moet voor iedereen gewaarborgd worden. De ACLVB vindt dat dit mogelijk moet zijn door de premie Vlaamse Sociale bescherming naar de toekomst toe inkomensgerelateerd te maken, zodat de zwaarste schouders ook de zwaarste last dragen.

9.4.2 KINDERBIJSLAG

De kinderbijslag moet welvaartsvast worden gemaakt zodat de uitkering in verhouding blijft tot de levensduurte en de koopkracht aldus behouden blijft.

Het systeem van de kinderbijslag moet op die manier worden hervormd zodanig dat elk kind de mogelijkheid moet hebben om zich te ontwikkelen en zijn talenten te ontplooiën. Daartoe vindt de ACLVB dat de kinderbijslag moet uitgebouwd worden als een universeel systeem met de nodige selectiviteit zodat kinderen met de hoogste noden en kosten een hogere bijdrage ontvangen en iedereen gelijke kansen heeft om zijn leven verder uit te bouwen.

9.4.3 KINDEROPVANG

Er moeten bijkomende middelen voorzien worden voor de uitbouw van een inclusieve, betaalbare, kwaliteitsvolle en flexibele kinderopvang, voor iedereen toegankelijk. Hiertoe vindt de ACLVB dat er moet gestreefd worden naar een coherent systeem waarbij verschillende actoren (onderwijs, cultuur, ..) moeten betrokken worden zodat kinderen niet alleen de nodige pedagogische en socio-emotionele aandacht krijgen maar er tevens hun talenten moeten kunnen ontwikkelen.

9.5 ECONOMIE EN INNOVATIE

9.5.1 DUURZAME & GERICHTE INNOVATIE

Het Vlaams economisch & innovatiebeleid dient duidelijke keuzes te maken. Overheidssteun moet daarom ook gericht worden naar waar het meerdere doeleinden kan dienen. Steun moet enerzijds bijdragen aan de modernisering van ons economisch weefsel en de werkgelegenheid garanderen. Anderzijds moet het ook het maatschappelijk welzijn dienen: groene energie, gesloten kringlopen, gezondheidszorg, welzijn, betere voedingsproductie... en investeren in de toekomst van onze werkgelegenheid.

9.6 BEGROTING EN FISCALITEIT

9.6.1 RECHTVAARDIGE SCHENKINGSRECHTEN

De ACLVB pleit voor het afschaffen van de wachttijd van 3 jaar in de schenkingsrechten. Deze maatregel laat de vermogenden toe hun schenkingen te spreiden en zo een deel van de schenkingsrechten te vermijden. Schenkingen moeten altijd gecumuleerd beschouwd worden voor de fiscus.

Ook wie een onderneming geschonken krijgt mag niet langer vrijgesteld zijn maar moet schenkingsrechten betalen.

9.6.2 MAXIMALE STEUN VOOR EERSTE WONING

De Vlaamse regering ondersteunt nog steeds het systeem van het Vlaamse langetermijnsparen, dat fiscale voordelen geeft aan wie een tweede of meer woningen wenst aan te kopen. Terwijl er op de woonbonus, die een eerste woningaankoop ondersteunt, werd bespaard, bleef het Vlaams Langetermijnsparen onaangeroerd. De ACLVB is van mening dat dit fundamenteel onrechtvaardig is. Maximale steun moet geboden worden aan wie een eerste woning koopt.

9.7 MOBILITEIT EN ENERGIE

9.7.1 VERDUURZAMING VAN MOBILITEIT

De ACLVB ijvert voor verduurzaming van de mobiliteit door middel van investeringen in het openbaar vervoer, het beter afstellen van de netten op elkaar en integratie van nieuwe modi. We zijn voorstander van een versterkte samenwerking tussen ruimtelijke ordening en mobiliteit om het woon-werkverkeer te sturen en op die manier files te vermijden.

9.7.2 ENERGIE-EFFICIËNTIE

De liberale vakbond ijvert voor het verder stimuleren van meer energie-efficiëntie in woningen en openbare gebouwen. Een hogere normering (zonder dat wonen onbetaalbaar wordt) of subsidies zorgen voor een boost in de renovatiemarkt met meer groene jobs tot gevolg.

9.7.3 TRANSITIE NAAR EEN KOOLSTOFVRIJE KRINGLOOPECONOMIE

De koolstofvrije kringlooeconomie zorgt voor opportuniteiten op vlak van een inclusieve arbeidsmarkt. We streven naar inclusie van laaggeschoolden op de arbeidsmarkt door middel van opleidingen binnen het onderwijs en de VDAB die inspelen op de jobs van de toekomst.

